

Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering : 10 december 2020

Zaaknummer : 162985

Onderwerp: : Beleidsnotitie Inburgering

De raad wordt voorgesteld

1. De beleidsnotitie Inburgering en oplegger vast te stellen.

Aanleiding

De afgelopen jaren is veel landelijk onderzoek gedaan naar de werking van het huidige, landelijke inburgeringsbeleid. De conclusie is dat het huidige beleid heeft gefaald: de statushouder kan door een gebrek aan taalvaardigheid en kennis van de Nederlandse maatschappij geen regie voeren op zijn eigen inburgeringsproces. De rijksoverheid heeft daarom besloten het inburgeringsstelsel te herzien. Op 1 januari 2022¹ gaat de nieuwe Wet inburgering in. Deze wet gaat ervan uit dat iedereen meedoet, het liefst via betaald werk. In april 2020 is de startnotitie om te komen tot een nieuw lokaal inburgeringsbeleid vastgesteld door het college en de gemeenteraad van Oude IJsselstreek. De startnotitie beschreef het te doorlopen proces en enkele uitgangspunten als basis voor het nieuwe beleid dat nu voor u ligt.

Wat wordt met beslissing bereikt

Er wordt een nieuwe beleidsnotitie Inburgering vastgesteld en aangeboden aan de gemeenteraad. De beleidsnotitie geeft richting en kaders voor de uitvoering van de nieuwe Wet inburgering in onze gemeente. Hiermee bewerkstelligen we dat nieuwkomers én oudkomers snel, goed en volwaardig meedoen in gemeente Oude IJsselstreek. Om dit doel te bereiken, werken we met 3 pijlers in het inburgeringsbeleid:

1. **Voldoende beheersing van de Nederlandse taal.** Alle statushouders in onze gemeente beheersen de Nederlandse taal voldoende om mee te kunnen doen in onze gemeente
2. **Meedoen door betaald werk.** Alle statushouders in onze gemeente krijgen de kans om mee te doen, bij voorkeur door betaald werk of onderwijs
3. **Positieve gezondheid.** Gezondheidsproblemen staan statushouders in onze gemeente niet in de weg om mee te kunnen doen in onze gemeente.

Deze drie pijlers zijn verder uitgewerkt in ambities en beoogde meetbare resultaten. Het gehele inburgeringsproces gaat uit van een werkwijze met meer maatwerk dat past bij capaciteiten en het leervermogen van de statushouder.

¹ Dit is op dit moment de streefdatum die de tweede kamer hanteert. Op 11 november verscheen de kamerbrief waarin staat dat de wet wordt uitgesteld van 1 juli 2021 naar waarschijnlijk 1 januari 2022. Zie oplegger voor verdere toelichting.

Argumenten om in te stemmen met voorgestelde beslissing(en)

1.1. *De nieuwe beleidsnotitie Inburgering is opgesteld na vaststelling van de startnotitie in april 2020.*

Met het vaststellen van de startnotitie Veranderopgave Inburgering is het proces vastgelegd in aanloop naar de nieuwe wet Inburgering en zijn uitgangspunten vooraf benoemd die als basis dienen voor het nieuwe beleid Inburgering.

1.2. *De beleidsnotitie Inburgering is opgesteld met brede inbreng van buiten naar binnen*

De beleidsnotitie is tot stand gekomen met de input van vele gesprekken over huidige en toekomstige vragen en thema's op het gebied van beleid en uitvoering van de inburgering. We hebben natuurlijk gesproken met statushouders in onze gemeente en de regio Achterhoek, waaronder de cultuurverbinders en sleutelpersonen. Maar ook met lokale en regionale partners die een rol vervullen in de huidige inburgeringstrajecten in onze gemeente. Bovendien hebben we ideeën en inspiratie opgedaan in een regionale marktconsultatie met diverse taalaanbieders en maatschappelijke organisaties binnen en buiten de regio Achterhoek. Tijdens het schrijven van de beleidsnotitie hebben we ook meerdere malen gesproken met de gemeentelijke adviesraad sociaal domein. De adviesraad sociaal domein heeft advies uitgebracht over de conceptbeleidsnotitie en de adviezen zijn zoveel mogelijk verwerkt in de voorliggende notitie.

1.3. *De nieuwe beleidsnotitie Inburgering sluit aan bij de visie sociaal domein en de transformatie daarin.*

De wijziging van het inburgeringsstelsel past bij de transformatie in het sociaal domein die de gemeente Oude IJsselstreek heeft ingezet. De decentralisatie van verantwoordelijkheden naar de gemeente sluit aan bij onze ambitie om onze inwoners goed te kennen en in nabijheid, op basis van één plan de ondersteuning op diverse leefgebieden in te zetten. We sluiten aan bij de leefwereld van onze inwoners en stellen hem of haar centraal. De inwoner mag geen drempel ervaren als er verschillende wetten zijn. We doen ook een beroep op de samenleving als geheel om ervoor te zorgen dat iedere nieuwe inwoner zich welkom en gesteund voelt. Integratie komt van twee kanten.

Kanttekeningen

a. *Uitvoeringsorganisatie participatiewet dient tijdig te staan*

De gemeente Oude IJsselstreek vervult een regierol in het nieuwe inburgeringsbeleid. De gemeente is daarmee, samen met de inburgeraar, verantwoordelijk voor het volledige inburgeringstraject. In de uitvoering beleggen we de gemeentelijke regierol (met uitzondering van het beleid) bij onze gemeentelijke uitvoeringsorganisatie van de Participatiewet. De uitvoeringsorganisatie zal de opdracht krijgen om het beleid uit te voeren. Hier hoort ook het inkooptraject bij dat ruim voor ingang van de nieuwe wet gestart zal worden. De tussentijdse periode zal benut worden om te oefenen met de nieuwe werkwijze van Inburgering.

b. *Het rijksbudget uitvoeringskosten is niet toereikend*

Het financiële kader laat zien dat het uitvoeringsbudget dat we als gemeente van het rijk ontvangen is niet toereikend voor de uitvoeringskosten die we als gemeente moeten maken. We zetten daarom middelen vanuit het brede sociaal domein ontschot in. Bovendien sluiten we ons aan bij de (boven)regionale lobby om aanvullende middelen te verwerven om de Wet en onze ambities tot uitvoering te kunnen brengen.

c. De taakstelling voor 2022 is nog niet vastgesteld

De landelijke taakstelling huisvesting vergunninghouders voor gemeenten wordt gebaseerd op het aantal te verwachten inwillingen van de asielaanvragen door de IND. Op dit moment is het nog niet duidelijk welke taakstelling de gemeente krijgt in 2022. De taakstelling voor 2021 is verdubbeld ten opzichte van de huidige taakstelling. Dit heeft te maken met de achterstand die momenteel is ontstaan. We gaan ervan uit dat de taakstelling voor 2022 vergelijkbaar zal zijn met de huidige taakstelling.

Kosten, baten, dekking

Voor de uitvoering van de Wet inburgering stelt de rijksoverheid diverse budgetten beschikbaar aan gemeenten. Daarbij maakt het rijk onderscheid tussen de bekostiging van de inburgering van asielstatushouders enerzijds, en gezinsmigranten en overige migranten anderzijds. De rijksbijdrage voor de programmalasten en uitvoeringskosten van de Wet inburgering is niet toereikend om onze lokale ambities in ons inburgeringsbeleid te realiseren. Daarom passen we een ontschotte financiering in het sociaal domein toe. We combineren de middelen voor de Wet inburgering en de middelen voor de Participatiewet. Beide wetten richten zich immers (gedeeltelijk) op dezelfde groep inwoners in onze gemeente. Daarnaast doen we een beroep op provinciale en regionale subsidies en investeringsmogelijkheden. (Zie hoofdstuk 6 in de beleidsnotitie voor verdere toelichting op het financiële kader.)

Uitvoering

Planning

- 3 december behandeling in de commissie MO
- 10 december behandeling in de gemeenteraad
- Na vaststelling van het beleidskader en oplegger stellen we een uitvoeringsplan op met daarin de concrete acties en projecten in het eerste uitvoeringsjaar. Naar verwachting is dit plan in het vierde kwartaal van 2021 gereed.

Personeel

Personele consequenties worden verwerkt in het jaarlijkse uitvoeringsplan en de inrichting van de nieuwe uitvoering van de Participatiewet in Oude IJsselstreek.

Communicatie/participatie

Communicatie en voorlichting richting inwoners en organisaties zijn onderdeel van het jaarlijkse uitvoeringsplan.

Evaluatie/verantwoording

Voortgang wordt gerapporteerd binnen de MARAP's & BERAP's. Daarnaast is het belangrijk om goed zicht te houden op de voortgang en uitwerking van het inburgeringsbeleid in de praktijk voeren we periodieke evaluaties uit. In ieder geval na het eerste jaar van de invoering van de nieuwe Wet inburgering steken we de peilstok er in. Daarna voeren we een tweejaarlijkse evaluatie van het beleid uit. Het monitoren en bijsturen is niet enkel afhankelijk van deze evaluatiemomenten. We werken de komende jaren in een lerend proces; gaandeweg doen we met elkaar ervaringen op en we sturen bij waar dat nodig is.

Bijlagen

1. Beleidsnotitie Inburgering gemeente Oude IJsselstreek
2. Oplegger

Burgemeester en wethouders,

Marijke Verstappen

Otwin van Dijk

Secretaris

Burgemeester

Raadsvergadering d.d.

- conform voorstel
- zonder hoofdelijke stemming
- met algemene stemmen
-stemmen voor.....stemmen tegen
- aangenomen
- aangenomen met amendement.....
- aangehouden
- verworpen
- ter vergadering uitgereikt bij agendapunt
- in handen van B&W gesteld
- opmerkingen/toezeggingen.....
-